

בס"ד

קונטרס

ומקדשי תיראי

בענין השימוש בפלאפונים בבתי מדרשות
ובהיכלי התורה

לעי"נ האה"ח מרת חנה רבקה בת ר' משה צבי הלוי ז"ל

הקונטרס יו"ל עפ"י בקשת כמה רבנים חשובים שליט"א

לוקט ונערך ע"י מערכת "לדופקי בתשובה" – לונדון

הערות והארות יתקבלו בתשו"ח במס' פקס' 00442071836956
או בפלאפון 00447727197313

קריאת קודש ממרנן זקני גדולי הדור שליט"א

בס"ד חודש הרחמים תשס"ז לפ"ק

נצטוינו מן התורה ומחכמינו ז"ל לשמור על קדושת בית מקדש מעט, אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, אשר מעולם היו בית תפילה לישראל, ושכינה שורה שם, וישראל קדושים היו שומרים על קדושת המקדש מעט, והיה המקום מוכשר לקבלת תפילותיהם של ישראל.

והנה בעוה"ר בתקופה האחרונה אנו עדים לזלזול בקדושת המקדש מעט, ולא הלילה בזדון או בקלות ראש, אשר לא נחשדו ישראל בזה, אלא מהמת הרגילות אשר כל אחד יש לו טלפון סלולרי (מאבייל) הנצרך לו לעסקיו וכדומה, ובבואו לביהכ"נ בודאי משתדל לכבות את המכשיר טלפון, אמנם דא עקא, שהרבה פעמים שכחה יש כאן ושוכח לכבות המכשיר ובעת התפילה נשמע קול הטלפון, ואם עד לפני זמן מה היה בוש האדם לדבר בטלפון בביהכ"נ בעת התפילה, הרי השטן מרקד בינינו וכבר הרבה נכשלים שאם הטלפון מצלצל הוא עונה, פעמים בארוכה ופעמים בקצרה, וכמה חילול השם יש בדבר, שבמקום קדוש ובזמן קדוש מהדק את הטלפון לאזניו ומדבר דברי חולין רח"ל, וה' הטוב יכפר.

ועל כן נתעוררו יראי' ד' וחושבי שמו לחזק את חומת הקודש מפרצותיה, וההצעה היא שכל גבאי של בית מדרש או הנהלת הקהילה תסדר שבביהכ"נ ובביהמד"ר לא יהיה קליטה של המכשיר טלפון, ויודעים אנו כי כבר נעשה כן בכמה מקומות והיה תיקון גדול בזה, אשר על כן אנו מחזקים את העסקנים היקרים שיהיו למען כבוד בתי כנסיות ובתי מדרשות, ודורשים ומבקשים מכל הגבאים בכל בתי תפילות של ישראל בכל מקום שהם, אנא עמדו על משמרתכם, ותסדרו כנ"ל שלא יהי' שום אופן של קליטה למכשירי הטלפון הסלולרים בבתי הכנסיות.

והשי"ת יאזין לתפילות עמו ישראל ברחמים, ויקבל תפילותיהם ויאזין שועתיהם, ונזכה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים לאלתר לחיים טובים ולשלום וימלא ה' כל משאלות לבבנו לטובה ולברכה עד עולם אכי"ר.

הוא דבר בעתו למען קדושת המקום והתפלה – ומתקבל על הלב
ע"ז באה"ח שמואל הלוי וואזנער

באתי לחוסיף שכל מה שמבקשים מהציבור הבאים בבתי כנסיות ומדרשות לבקש שחקב"ה ירחם עלינו מכל צרותינו, צריך להיות תפלה שלמה כמבואר בראש השנה, ולכן בקשת גדולי התורה בקהלתם מבקשים רק לטובתכם שיתקבל תפילותינו ברחמי המרובים שרוצה להטיב אתנו, בברכת שנה הבאה תשס"ח כתיבה טובה בחיים ובריאות וכט"ס

מיכל יהודה ליפקוביץ

ג"א מצטרף
א.ל. שטיינמן
חיים קנייבסקי
נסים קרליץ

כיהודה ועוד לקרא הרינו מצטרף לזה
משה שאול קליין

הרב חיים פינחס שיינברג
ראש ישיבת "תורה אור"
ומורה הוראה דקריית מטרסדורף

בס"ד, חודש שבט, תש"ס
לכבוד הרה"ג מזכה הרבים ר' שליט"א

מכתבו קבלתי בענין השימוש בטלפונים ובפלאפונים למיניהם בתוך בתי כנסיות ובתי מדרשות, ובודאי הדבר חמור ביותר, והוא זלזול וקלות ראש גמורה בקדושת מקומות אלו, וגורם ביטול תורה מרובה, ד' ירחם, ומסיח הדעת מהלימוד, ובודאי שאין להשתמש בו בבתי כנסיות ובתי מדרשות שע"י הצלצול מבטל ממש תלמוד תורה דרבים, וכן בשעת התפילות גורם לבלבול והיסח הדעת למתפללים, וכל הנכנס לבתי כנסיות ובתי מדרשות חובה עליו לכבות מכשירים אלו ולא להשתמש בהם שם כלל. ואף בני תורה המדברים בו בראש חוצות אין כן דרכו של ת"ח לדבר בקול רם ובפרהסיא ברשות הרבים, וכמ"ש הרמב"ם בהלכות דעות כי החכם ניכר במעשיו ובדיבורו ובהילוכו בין הבריות, ובפרט מה שעורר על הפירצה החמורה שנשים הולכות ומדברות במכשירים אלו ברשות הרבים, והדבר פרוץ ביותר שמגביהות קולן כאילו נמצאות בביתן, ד' ירחם, והוא פריצות גדולה בעניני הצניעות, ובודאי שכל מי שיש בידו להשפיע לבטל מנהגן יש לו לעשות כן, וע"י התחזקות בענינים אלו נזכה כולנו לשפע ברכה וסייעתא דשמיא בכל הענינים.

המצפה לישועת ד' בקרוב
חיים פינחס שיינברג

מאמר התעוררות בדבר השימוש בפלאפונים בבתי מדרשות

(מאמר זה בנוי עפ"י כמה מספרי זמנינו, ה"ה: שו"ת שואלין ודורשינן ח"ה, שו"ת משנת יוסף ח"ד, שו"ת ואני תפלתי, ועוד).

הנביא ישעיהו (א,יב) זועק: "כי תצאו לראות פני מי נקש זאת מידכס ממך חלרי... גם כי תרצו תפלה איני שמע".

המאבייל"ס (פלאפונים) הפך את כל צורת הביהמ"ד

א) בשנים האחרונות אנו רואים שהשתנה פני ביהמ"ד לחלוטין, בעוד שבכל הדורות היה בית הכנסת למקדש מעט, כולו קודש לתורה ולתפילה, יהודים נכנסו לביהכנ"ס מתוך יראת כבוד ויראת הרוממות נוהרו אפילו משיחה בטילה קלה בזמן שהייתם בביהכנ"ס וכל האוירה היתה בבחינת "כולו אומר כבוד".

הרי מזה כמה שנים מאז הפך הפלאפון (מאבייל"ל בלע"ז) להיות חלק בלתי נפרד מחיינו ומצרכינו האישיים, עדים אנו לתופעה רעה וחולה, בה יהודים נכנסים לביהכנ"ס על מנת להתפלל ותוך כדי התפילה הטלפון מצלצל ומבלבל ומפריע למתפלל ולכל באי ביהכנ"ס, ועבירה גוררת עבירה כאשר תוך כדי התפילה בעל הטלפון מנסה להשקיט את המכשיר מצילצוליו, או שמתכופף למתחת השלחן ומדבר שם בלחש גבוה... ועונה לטלפון בביהכנ"ס תוך כדי התפילה, ולעתים גם במקומות שאסור להפסיק, ויש אפילו שיוצאים החוצה באמצע התפילה כדי לשוחח עם המתקשר, והמחלה הממאירה הזאת בה האדם מכור לטלפון כמו מי שמכור לסמים

(drugs) גורם לו להיות מנותק מתפילה ומנותק מבוראו ותוך כדי התפילה אותה הוא לא מתפלל כראוי בגלל מחלתו הנוראה אותה מחלה ההולכת ומתפשטת וצוברת כוח.

מי יהיז להרים טלפון באמצע שיחה עם מעבירו או עורך דין

(ב) והנה מלבד מה שיש בזה כמה וכמה איסורים חמורים עפ"י ההלכה (וכאשר נבאר בהמשך הקונטרס בס"ד), הרי מלבד זה יש פה חסרון עצום בעצם ערך התפילה, שהרי אדם המרשה לעצמו לבוא עם מכשיר פלאפון דלוק לתפלה על אף שידוע שאפשר שהוא יצלצל באמצע התפלה הרי זה מוכיח כמאה עדים שלוקה הוא בידיעה של "מהי תפלה" ערכה ענינה מעלתה ועוד ועוד וכמובן שגם קורטוב של יראת שמים (בלשון המעטה) חסר כאן.

דהנה כל אדם בר הבנה ברור לו הענין שכאשר עומד הוא להיכנס לשיחה חשובה במשרדו של מנהל העבודה שלו או עורך דין חשוב, שעליו לבדוק עוד בטרם כניסתו לשם אם אכן מכשיר "הפלאפון" שלו מכובה כדי שחלילה לא יצלצל לפתע באמצע שיחה חשובה זו, שכן מלבד שזה יפריע למהלך השיחה יש כאן חיסרון יותר גרוע מזה שהרי אם מכשיר הפלאפון יצלצל באמצע השיחה יראה הענין כולוול מצד העובד כלפי מנהל עבודתו או העו"ד שהרי ידע שהוא עומד לישוב איתו לדבר "בדברים העומדים ברומו של עולם" ובכל זאת לא ראה לנתק את מכשיר הפלאפון ויש כאן זלזול חמור בענין, ובאמת שהדברים ברורים מסתברים והגיוניים. ובבתי המשפט יש חוק שאם אדם ידבר שם בפלאפון בשעת הדיון במשפט, הרי שיקנסו אותו בקנס כספי גבוה.

ג) ומעתה בואו חשבון האם לא תהא שיחה עם מנהל העולם - אין שיחה אלא תפלה, (ברכות כו עמוד ב) - חשובה כשיחה עם מנהל בשר ודם ולא תהא כהנת כפונדקית, שהרי כ"ש וק"ו בן בנו של ק"ו שבביתו של הקב"ה צריך להקפיד על מורא ויראה, ובודאי שעל כל אחד להקפיד שלפני שנכנסים לבית הכנסת מכבים לחלוטין את הפלאפון עד שיוצאים לחוץ.

ד) וניתן עוד דוגמא בזה מחיי היום יום, הנה נודה ולא נכחיש שכשמזדמן לאדם איזושהי מאמר מעניין מאד בעיתון והוא מתחיל להתעמק בה בעומק העיון אף אם לפתע מצלצל הפלאפון שלו אין זה מעניין אותו כלל באותו רגע וממשיך להתעמק באותה "מאמר מעניין", ואף שפעמים מצליח הטלפון להוציאו מריכוזו, מכל מקום אין הוא ממחר לענות לאותה שיחה אלא תחילה מסתכל בהטלפון כדי לדעת "אם שוה" להפסיק את הקריאה ופעמים רבות מחליט הוא שלא לענות לטלפון ואף פוקד הוא על בני ביתו שלא ירימו את הטלפון בשום אופן וטעמו ונימוקו עמו שהרי העיתון מעניין מאד ולמה להפסיקה בשביל שיחת טלפון שאפשר לענות לה אחר כך ואף שיוכל להפסיק לרגע את קריאת המאמר ולהמשיך לקוראה אחר שיגמור את שיחת הטלפון בכל זאת מעדיף הוא שלא להפסיק, ומעתה אם נבוא ונשאל האם אדם זה לא מגזים, האם אדם זה לא קיצוני מדאי? מיד ישיבו ויאמרו הרי הוא עסוק כרגע בדברים יותר חשובים וכאשר יתפנה יחזור לאותו אדם שהתקשר אליו, הרי ההוא לא יברח.

אם כן נבוא גם אנו ונשאל האם התפלה פחות חשובה ורחופה מאיזה מאמר בעיתון להבדיל אלף אלפי הבדלות?! הרי מול עינינו אנו רואים שינשם אנשים שמוכנים גם לטרוח ולקום ולצאת אפילו מחוץ לכותלי בית הכנסת כדי לענות לאותה שיחה "חשובה" ועוזבים את הדבר

שנאמר עליו באמת "דברים העומדים ברומו של עולם". ואכן זוהי גמרא מפורשת במסכת ברכות (דף ו עמוד ב) מאי כרום זולות לבני אדם (תהלים יב ט) אמר לו אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזלין בהם ופירש רש"י דברים שעומדים ברומו של עולם כגון תפלה שעולה למעלה עיין שם. ואכן אם אין האדם מוכן להפסיק לקרוא מאמר מעניין בעיתון אפילו אם הטלפון שלו מצלצל אך כאשר עומד הוא בתפלה העומדת ברומו של עולם מוכן הוא להפסיקה בשביל אותה שיחה בודאי שבשם מזולזל יקרא וקוראים עליו "כי דבר ד' בזה" ד' יצילנו.

מהיכן נובע זלזול זה

ה) אלא שצריכים להבין מהיכן נובע זלזול זה הרי סוף סוף האדם כן טורח במידה מסוימת לבוא לבית הכנסת כדי להתפלל במנין ולא מזולזל בחשיבות התפלה אם כן מדוע ולמה בענין זה הוא מזולזל עד כדי שיוצא מחוץ לכותלי בית הכנסת לענות לשיחת טלפון אפילו באמצע הקדיש או הקדושה או באמצע פסוקי דזמרה וקריאת שמע, ומוכרחים אנו לומר שזה נובע מכמה סיבות:

א. איננו יודע או שאיננו מעריך את האיסורים החמורות שיש בענין דהיינו האיסור לדבר באמצע פסוקי דזמרה וקריאת שמע וכן לדבר בקדיש ובקדושה ובחזרת התפלה וכנראה חושב הוא שמותר לדבר בכל קטעי התפלה אם יש צורך לכך כגון אם הטלפון מצלצל.

ב. איננו יודע ומעריך את הזכות שניתנה לנו שיכולים אנו הקטנים יצורי אנוש לעמוד מול מלך רם ונישא יום יום ג' פעמים ביום ולבקש כל מה שיחפוץ לבנו וכמו כן לקדש את שמו יתברך באמירת הקדיש והקדושה שבזה גדולים אנו ממלאכי השרת שאין להם את האפשרות לעשות זאת

בכל יום כמו שנכתוב לקמן, שהרי אם היה יודע ומעריך זכות זו ודאי לא היה מרשה לעצמו לבוא לביהכנ"ס עם המאביי"ל שהרי אם הוא יצלצל הוא יקח ממנו את הזכות הנפלאה הזו.

ג. אולי יודע הוא שיש איסור לדבר בפלאפון באמצע התפלה אך הואיל ולצערנו נתפשט המכשול הרע הזה בקרב עמנו אין הוא מרגיש בגודל האיסור בזה ונעשית לו עבירה זו כהיתר רחמנא ליצלן.

המתבונן בזה בודאי יחרול ממנהג רע הזה

ו) אמנם המתבונן בדבר זה יראה שהמזלזל בזה ואינו מקפיד לכבות הפלאפון לפני כניסתו לביהכנ"ס, הריהו עובר בכמה איסורים חמורים, א. זלזול בכבוד ובמורא מקדש מעט, ב. ביטול כונת התפלה, ג. הפרעה למתפללים אחרים. אשר כל אחד יתבאר בהקונטרס שלפניכם בארוכה, וזאת בנוסף למה שהתבאר עד כה מצד המוסר וההגיון. ולכן מי האיש אשר לא יירא מכל זה ולא יקיים המשפט הנכון וההלכה האמיתית שבשעת התפלה מכשיר זה צריך להיות כבוי כדי שהאדם אכן יוכל להשתדל לכיין בתפלה מבלי מפריעים חיצוניים אשר לצערנו גם בלעדם פעמים רבות קשה לנו לכיין כנאה וכיאות וכל שכן וקל וחומר בהצטרפותם אלינו לתפלה גם אשור נלוח עמם לבטל את כוונתנו בדברים העומדים ברומו של עולם היא התפלה וכנ"ל.

ובכן מי האיש ירא ד' ילך וישוב מדרכו הרעה שנהג בה עד עתה כדיבור בפלאפון באמצע התפלה או בעצם הישארו דולק וכנ"ל, ויכבה מכשיר זה, ועל ידי כך ישכיר עצמו לתפלה זכה וברה ללא פגע ונגע וללא מפריעים ומשטינים ותפלתו תהיה מקוטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל והמשכיל יבין, וע"י ההקרבה וההתעוררות מלמטה תהיה התעוררות

מלמעלה, ויה"ר שבזכות ההקפדה בזה ישמע ד' לקול שועתינו ויתקבלו תפלותינו ברחמים וברצון לפני אדון כל, אמן כיה"ר.

ובסיפא דרישא נביא בזה ממכתבו של מרן הגר"ש וואזנער שליט"א שכתב בענין זה (נדפס בקובץ מבית לוי חי"ב): "ראיתי הדברים שכתב וכו' בגנאי ובאיסור של הכנסת פלאפון תוך בתי כנסיות ובתי מדרשות בשעת התפלה איבעית אימא משום בזיון בית הכנסת – ואיבעית אימא משום ביטול כונה – ואב"א משום מזיק רוחני לאחרים, והדברים דברי אלקים חיים, וכבר עוררתי על זה כמה פעמים בעל פה – והרואה דברי רבינו הטור או"ח סי' צ"ח (ז"ל הטור שם: "יסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפלתו, ויחשוב כי אילו היה מדבר לפני מלך בשר ודם שהיום כאן ולמחר בקבר היה מסדר דבריו ומכוין בהם יפה לבל ישל, ק"ו לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שצריך לכויץ אף מחשבתו, כי לפניו המחשבה כדיבור כי כל המחשבות הוא חוקר" ע"ש עוד) יבוש ויכלם מאוד איך יתכן כזאת לבטל יסוד התפלה בדברים כאלה – ומצוה לעורר ולעמוד בפרץ".

**גדולי המוסר שליט"א: הפיגועים רח"ל ע"י מכשיר הפאלפונים,
הם מדה כנגד מדה, הואיל ומדברים בפלאפון באמצע התפלה**

"בעונותינו הרבים בשנים האחרונות עדים אנו לכמה וכמה פיגועי תופת נוראים רהמנא ליצלן וכיניהם היו גם דרך מכשיר "הפלאפון", ושמעתי בשם גדולי המוסר כדורנו שליט"א שאמרו שדבר זה בא להורתנו שהקדוש ברוך הוא מתנהג עמנו "מידה כנגד מידה" שהואיל ומדברים בפלאפון באמצע התפלה ומבזים ע"י כך כבוד ד' לכן חרה אף ד' בנו וכביכול משיב לנו כגמולנו גם כן דרך מכשיר זה רהמנא ליצלן, וכמובן גם לרעיון זה צריכים אנו ליתן את הדעת שהרי לפי זה יוצא שאדם המדבר במכשיר הפלאפון באמצע התפלה שותף בעקיפין לפיגועים הנעשים בדרך הזו וכמעט הלילה יחשב כרוצח השם ישמרנו, עיין באוה"ח הק' (פרשת משפטים פרק כב פסוק ה) שכתב בזה דברים חמורים ע"ש, האם לא תסמרנה שערות אנוש ולא יפחד ממשפטי ד' ככתוב לאמר סמר מפחדך בשרי וממשפטיך יראתי (תהלים קיט קב)".

שו"ת ואני תפלתי (סי' ו').

לא להגם כתבו על קירות בתי הכנסת: "שתיקה יפה בשעת התפלה" מפני שהקירות הללו צריכים הרי להעיד על המתפללים לעתיד לבא ככתוב: "אבן מקיר תזעק, וכפיים מעיץ יעננה" (חבקוק ב'). ופירשו חז"ל (תענית י"א א'): ושמא יאמר אדם מי מעיד בי? אבני ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו, שנאמר: כי אבן מקיר תזעק וגו'. לכן אנו מבקשין מהקירות של בית הכנסת, שתיקה יפה בשעת התפלה, בבקשה מכם אל תמסרו על המתרחש כאן בשעת התפלה...

מתוך הספר אמרי רבי שפטיה עמ' רפ"ה

בספר דרך משה (הנספח לספר הגן, לאחד מחסידי אשכנז הקדמונים הדרשן הגדול מו"ה משה בהרב המוכיח מהר"ם הכהן) כתב, וז"ל: ונראה לי דרך הלצה לרמוז בפסוק, ה' ילחם לכם – נגד השטן – ואתם תחרישון, ר"ל אם אין אתם מדברים בבית הכנסת...

קורא יקר! לפני שאתה נכנס לביהמ"ד עם המאב"ל (פלאפון), נא עיין בהוראות שימוש הבא:

הוראות שימוש עפ"י תורתנו הק' למשתמשים בפלאפון

- א. לפני שאתה נכנס לביהמ"ד, כבה את מכשיר הפלאפון שברשותך.
- ב. דבר זה הוא חיוב מדינאי, מכח ג' טעמים:
 - ג. א) זלזול בכבוד ומורא מקדש מעט שעצם הדיבור או הצלצול של הפלאפון יש בזה בזיון עצום לביהמ"ד.
 - ב) שמבטל כוונת התפילה, שהרי מבואר בגמ' ובשו"ע (סי' צ"ג סעי' ב') דקודם שיתפלל צריך להסיר כל המניעות שיוכל להטריד אותו בשעת התפילה, ומובן מאליו שמי שישנו אצלו מכשיר פלאפון בעת התפילה ומודיעים לו הודעות שונות, אפילו כשאינו מצלצל בקול אלא מזמזם בכיסו, שאין מחשבתו יכולה להיות זכה בתפלתו, והרי על כרחו מתערבות בו מחשבות אחרות, ואפילו ברגע שאינו מופרע מהם, הרי דעתו עליהם, שמא בכל רגע תבא לו הודעה.
 - ג) מפני שמפריע לשאר המתפללים, שמסיח את דעתם ע"י הצלילים והזמזומים בשעת התפילה, ואף אם הוא במצב של רוטט (vibrating), ג"כ מסיח דעת המתפללים כשרואים שאי מקבל הודעות באמצע התפילה, וחוץ מזה שהמפריע למתפללים היא בכלל המעכב את הרבים מלעשות מצוה שהוא עוון גדול, הרי יש בזה גם שאלה של גזל הרבים.
- ד. לצורך מצוה כמו פקוח נפש, דהיינו אנשי חברת ההצלה הנקראים בדחיפות להציל נפש מישראל, יש להתיר להשאיר הפלאפון דלוק, אך גם הם ישתדלו להמעיט בהפרעה כל מה שאפשר, ויש שמתירים זאת רק לאחד מאנשי ההצלה הנמצאים בביהמ"ד.
- ה. מי ששכח לכבות הפלאפון קודם התפילה, ובאמצע התפילה מצלצל הפלאפון, חייב לכבותו מיד ואף אם הוא עומד באמצע תפילת שמו"ע.

1. גם אם אינו עומד באמצע התפילה, כמה גרוע היא לראות אנשים מסתובבים עם טלית ותפילין ומשוחחים בפלאפון, והרי זה היסח הדעת גמור משמירת התפילין.
2. לנשים צדקניות ייאמר: אנא אל תתקשרו לבעליכם בשעות התפילה, שלא להעמידו בנסיון של זלזול ביהמ"ד ותפילה.

לאור האמור: מן הראוי שהגבאים שומרי משמרת הקודש יעירו לנכנסים לבית הכנסת עם פלאפון פתוח, שיכבוהו עם כניסתם לבית הכנסת, וכבר נתפרסמו בזמן האחרון מודעות בהרבה בתי כנסיות בענין זה. ובביהמ"ד אחד באנגלי" תלוי מודעה אשר כל מי שהפלאפון שלו מצלצל באמצע התפילה מתחייב לשלם קנס כספי של £30 לגבאי ביהמ"ד.

בירור הלכה בדבר השתמשות עם פלאפון בביהמ"ד

– מקורות להוראות שימוש הנ"ל –

א) איסור זלזול בביהמ"ד

מבואר בשו"ע או"ח (סימן קנא סעיף א) "בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהם קלות ראש כגון שחוק והתול ושיחה בטילה ואין אוכלים ושותים בהם ולא מתקשטין בהם ולא מטיילין בהם ולא נכנסים בהם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים וכו'". וביאר שם במשנה ברורה סק"א שכל זה הוא מפני שהם נקראים מקדש מעט כמו דכתיב "ואהי להם למקדש מעט" ובמקדש כתיב "ואת מקדשי תיראו" שיהא מוראו של השוכן בה עליו וכתב הסמ"ק שבעוון קלות ראש בביהכנ"ס נהפכין לבית ע"ז ח"ו.

עוד הוסיף שם המשנ"ב סק"ב לענין שיחה בטילה וז"ל "היינו אפילו שיחת חולין שהיא לצורך פרנסה דבחוץ שרי, בביהכנ"ס אסור ובפרט שיחה בטילה לגמרי דבודאי שראוי למנוע תמיד מזה - פרמ"ג. ובזוה"ק פ' ויקהל הפליג מאד בגודל העוון הזה, וכ"ש שיש ליזהר בביהכנ"ס וביהמ"ד מעוון דיבורים אסורים כגון לשה"ר ורכילות ומחלוקת וקטטות וכו' על כן הירא וחרד לדבר ד' ישים תמיד עיניו ולבו לזה שלא לדבר שום דברים בטלים בביהכנ"ס

וביהמ"ד והמקום הזה יהיה מיוחד אצלו רק לתורה ולתפילה" עכ"ד המשנ"ב.

והכלל בזה הוא המבואר ברמב"ם (הל' מזוזה ו, ו) דבתי כנסיות ומדרשות פטורים ממזוזה לפי שהן קודש. וכתב החת"ס בתשו' (יו"ד סי' רפ"א) שכונתו שבהכ"נ אינו דירת הדיוט, אלא דירת גבוה אשר ד' אלקי ישראל שוכן בתוכו, ומעולם לא זזה מהם שכינה, ולכן פטורים ממזוזה, מפני שבהכ"נ משכן לגבוה עיי"ש.

ומבואר בב"י (קנא, ח) דראוי שלא יהא עליו ועל בגדו שום לכלוך כשנכנס לביהכנ"ס, "ק"ו ממי שנכנס לפני מלך בשר ודם" עכ"ל, דהיינו כל מה שאין עושין בפני המלך אין עושין בביהכנ"ס. והנה פשוט שהמקבל ראיון אצל המלך, ואפילו אצל איש שלטון הרבה פחות ממנו, מכבה את הטלפון אשר בכיסו, שאין זה כבוד המלך או השלטון שהמתקבל בלשכתו לא יהא לבו פנוי אליו, ולא עוד שבזה מבזה את המלך או השלטון.

כל שכן שחייב לכבותו בהכנסו לבהכ"נ או בהמ"ד, אלא אם כן לצורך מצוה כמו פקוח נפש, דהיינו אנשי חברת ההצלה הנקראים בדחיפות להציל נפש מישראל, להם יש להתיר רק מכשיר מזמזם, שלא להפריע ליתר המתפללים, ועי' שו"ת משנת יוסף (ח"ד סי' י"ד) שהביא שמתירים רק לאחד מאנשי ההצלה הנמצאים בביהכ"נ.

ב) האיסור מפני שמבטל כוונת התפילה

מבואר בשו"ע (סימן צג סעיף ב) "לא יעמוד להתפלל אלא באימה והכנעה ולא מתוך שחוק וקלות ראש ודברים בטלים". ושם בסעיף ג "אין עומדין להתפלל מתוך דין ולא מתוך הלכה שלא יהא לבו טרוד בה אלא מתוך הלכה פסוקה" יעו"ש, הרי שאין לעמוד להתפלל מתוך מחשבות הטורדות אותו, וכ"ש שאם ישוחח בביהכנ"ס בעניניו הרי לבו יהא טרוד ולא יוכל לבוין בתפילתו, והלא גם בלא זה כמה קשה הדבר לכוין בתפילה ואם גם יעסוק בשיחות הטלפוניות ואפילו רק ירגיש את זעזוע הטלפון בכיסו כי אז הרי ברור שכבר אין שום תקוה שבעולם שיכוין אפילו מעט מן המעט, וגם אם עיקר דיני הכוונה נאמרו לענין תפילת שמו"ע אבל מי יכול להקל בנושא זה בכל חלקי התפילה וכי בשאר המקומות אדם יכול לקבוע לכתחילה שרק הפה ידבר והוא יתעסק בדברים אחרים וברור שאין לו לאדם להיות כמו גולם שאינו יודע מה מדבר בבחינת "רק שפתיה נעות" ולבו בל עמו.

ועוד מבואר בשו"ע (או"ח סימן צו) דכשמתפלל לא יאחז בידו תפילין ולא ספר מכתבי הקודש וכו' מפני שליבו עליהם שלא יפלו ויטרד ותתבטל כוונתו, וראה שם בט"ז מה שכתב דלפי"ז יש לפקפק מה שנוהגין שהש"ץ מחזיק ספר תורה בידו בעת שאומר "יקום פורקן" ואע"פ שאין צריך בזה כוונה כמו בתפילת י"ח מ"מ

אין בזה הידור עיי"ש. ובשו"ע שם (סימן צח סעיף א) איתא המתפלל וכו' צריך שיחשוב כאילו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילתו ויחשוב כאילו הוא מדבר לפני מלך בשר ודם שאז היה מסדר דבריו ומכוין בהם יפה לבל יכשל ק"ו לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חוקר כל המחשבות, וחסידים ואנשי מעשה היו מתבודדים ומכוונים בתפילתם עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות עד כאן. גם מבואר שם סעיף ב דלא יתפלל במקום שיש דבר המבטל את כוונתו וגם לא בשעה המבטלת כוונתו ואף שפסק המחבר שם דעכשיו אין אנו נזהרין בכל זה מפני שאין אנו מכוונים כל כך בתפלה עיי"ש, מ"מ ודאי שאסור לעשות לכתחילה מעשה כזה שיבטל אותו מכוונה ודי לנו מאותן טירדות שבין כך מבטלות את הכוונה והבו דלא להוסיף עליהו.

ועי' רמב"ם (פ"ד מתפלה ה"א) חמשה דברים מעכבין את התפלה, ומהם דברים החופזים אותו וכוונת הלב, ושם (ה"י) כתב שלא יתפלל עד שיסור כל דבר הטורדו ואחר כך יתפלל, ושם (הט"ז) כתב כיצד היא הכונה שיפנה את לבו מכל המחשבות ויראה עצמו כאילו הוא עומד לפני השכינה עיי"ש. וכשמכניס הטלפון לבית המדרש כדי שיוכל לשוחח בעניני עסקיו, נמצא שלא פנה לבו מכל המחשבות, ובודאי דלא הוי כאילו עומד לפני השכינה.

ג) הפרעה למתפללים אחרים

והנה חוץ ממה שנאמר לעיל, הרי מכשירים אלה מפריעים למתפללים האחרים, שדעתם מוסחת מהצלצולים והזמזומים ששומעים בשעת התפלה, ופשוט שזה בכלל מזיק לרבים, למנוע מהם מעט הכונה שעוד יש להם במהירות התפלה, ואפילו מכשיר שאינו מזמם כנ"ל, ג"כ מסיח דעת המתפללים כשרואים שא' מהם מקבל הודעות באמצע התפלה.

ובשו"ת משנת יוסף (שם) הביא רא"י לזה ממה דקיי"ל (קב, ד) דאסור לעבור כנגד המתפללים בתוך ד' אמות, וכ' הבה"ל בשם מאמר מרדכי, שהטעם מפני שמבטל כונת המתפלל, הרי שיש איסור לבטל ולמנוע כונה ממתפלל בביהכ"נ, ובודאי שפלאפון מבטל יותר הכונה מאשר לעבור כנגדו.

ועי' שו"ת להורות נתן (חי"א סי' ט') שהוסיף עוד בזה, שע"י הכנסת המכשיר הוא גם חב לאחריני כי ע"י השמעת הקול המצלצל הוא גם מבטל את הכוונה מאחרים והרי זה בכלל המעכב את הרבים מלעשות מצוה שהוא אחד מכ"ד דברים המעכבים את התשובה והוא עוון גדול כמבואר ברמב"ם הל' תשובה (פרק ד הלכה א). ומבואר בשו"ע סימן קכג סעיף ב שהמתפלל בציבור וסיים תפילתו קודם הש"ץ אסור לו להחזיר את פניו לציבור עד

שיסיימו הציבור את תפלתם, וכתב שם הט"ז בטעמא דמילתא משום שכשיסתכל על הציבור יגרום ביטול הכוונה לאותם המתפללים שעדיין לא סיימו את תפלתם, ובודאי שאין לגרום להשמעת קולות של צילצול שיבטלו את הכוונה מכל ציבור המתפללים.

והוסיף עוד וז"ל: ובאמת המבטל תפלת חבריו בבית הכנסת איכא בזה גם משום לתא דגזל ממון, דבית הכנסת דינו כבית של שותפין וכיו"ד (סי' רכ"ד ס"א), ובחצר השותפין כל אחד יכול לעכב את חבריו שלא יעשה בו דבר שאין דרך אנשי המקום לעשותם, וכשו"ע חו"מ (סי' קס"א ס"ה), והשתא כשמפריע לחבירו מלהשתמש בחצרו שלא כדת הרי הוא גוזל את חבריו, ובבית הכנסת בכגון דא הוי כגוזל את הרבים, וליתא בהשבה, דהא אינו יכול להחזיר לחבירו את כונת התפלה שמנע ממנו ע"כ. וכיו"ב כתב גם בעמח"ס שו"ת חקי חיים בקובץ מוריה (קי"ח).

וע"כ מכל הנ"ל טעמי בודאי שיש חיוב על כל אדם לכבות הטלפון קודם בואו לביהכנ"ס, וכבר הזהירו ע"ז גדולי דורינו, עי' במכתבים שבראש הקונטרס.

הפלאפון בכוללים ובהיכלי תורה

העתק מתוך שו"ת 'משנת יוסף' ח"ד סי' ט"ז

בשנת תשנ"ח פרסמתי מאמרי ב'מוריה' בענין איסור השתמשות במכשירי פלאפון וכדומה בבית הכנסת בשעת התפלה, מכמה טעמים בהלכה. ות"ל נתקבלו הדברים, ובבתי הכנסת המסודרים אינם מרשים להכנס עם פלאפון דלוק, ובקרב ייקבע שלטים במקומות הקדושים, האוסרים כנ"ל.

ועוררוני תלמידי חכמים חשובים לעיין מה דין הכוללים, אם מותר ואם ראוי להרשות להפעיל בהם פלאפון וכדומה – כל מיני מכשירי טלפון כיס, המצלצל או מזמזם או מדבר או מתנענע (רוטט) בפנים, או רושם הודעה באותיות.

אחרי העיון צרור לענ"ד דהעושה כן אין דעת חכמים נוחה הימנו, מפני כמה טעמים: - א) אסור משום כבוד צית המדרש. - ב) בטול תורה והיסת הדעת והפסק צאמצע קדר הלימוד. - ג) מפריע לחצירו ומרפה את כל החצורה. - ד) דעת הנדיבים צודאי אינה ע"ד כן. - ה) אפילו רוצה להשתמש במכשירים אלה לצורך תורה או הוראה, ימנע מזה, כי יגרום להחזרת המכשיר גם לצרכי חול, וח"ו תלא תקלה על ידו.

א) אין להכנס לצימ"ד עם פלאפון מופעל, מפני כבוד ציהמ"ד.

אכילה ושינה בלצד מותרת בצית המדרש לתלמידי חכמים, כמפורש ברמב"ם (הל' תפלה יא, ו) צתי כנסיות וצתי מדרשות אין נוהגין צהן קלות

ראש וכו', וחכמים ותלמידיהם מותרין לאכול ולשתות בהן מדוחק עכ"ל. וכ"כ הטור והשו"ע (קנא, א). וכ' המג"א (סק"ז) דלכו"ע רק אכילה ושתייה מותרת לת"ח עיי"ש וצמשתת יוסף על הל' בית הכנסת (סי' כט). וההיתר לת"ח הוא שלא יתבטל מלימודו. אבל אין לת"ח שום קולא לזלזל בכבוד בית המדרש, דאדרבא כבוד ציהמ"ד גדול מכבוד ציהכ"ג. וא"כ פשוט שאין היתר לת"ח לעשות סחורתו או מלאכתו צציהמ"ד, גם אם יתבטל מלימודו אם יטרך ללכת למקום אחר לעשות סחורתו, דהקילו רק באכילה ושתייה, שהם הנרכים החיוניים שצבעדיהם אינו יכול להתקיים.

וגם מהרש"ם צבעת תורה (קנא, סו"ס א) דחתר בכחא דהיתרא לת"ח צציהמ"ד להשתמש לנרכיהם שלא יתבטלו מלימודם, סיים דמ"מ אין להקל בשאר דברים חוץ מאכילה ושתייה ולינה רק צבעת הדחק עיי"ש וצמשתת יוסף (סי' כו, ג).

וקיי"ל צגמ' (מגילה כח.) צרמב"ס (יא, ז) וצשו"ע (קנא, א) שאין מחשבין בהם חשבונות אלא"כ הם של מצוה כגון קופה של צדקה או פדיון שבויים וכיו"צ עכ"ל. ונתבאר צס"ד צמשנ"י (סי' כו, ה) דדוקא מצות כאלה, אבל לא חשבונות לצרכי פרנסה, הגם שמצוה לפרנס אשתו וצניו, ואפילו לא לפרוע חוב או להלוות כסף, דאמנם מצוות הן, אבל אין מקומם צציהמ"ד. ועוד חישוב החשבונות הוא בכל צורה שהיא. ופשוט שכלל זה הוא האיסור לטלפן לצרכי חול צציהמ"ד, דמה נפק"מ באיזה אופן מחשבים חשבונות וסותרים, ואם המסחר נעשה ע"י שיחה צטלפון, הר"ז צכלל החשבונות והמסחר האסורים צציהמ"ד.

ג) הפלאפון גורם לציטוט תורה, היסח הדעת והפסק באמצע הלימוד, זוה חמור מאד.

בגמ' (תגיגה יב:) אמר ר' לוי כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים. ועוד יותר מחמיר זוה צוה"ק (פ' חיי שרה דף קכב:) וז"ל מאן דפסק מלין דאורייתא על מלין בטלין, יתפסקון חייהו מהאי עלמא, ודיניה קיימא דההוא עלמא עכ"ל.

ובקובץ אגרות החזון איש (ח"א מכתב ג') כתב: ללמוד שעה אחת ולהפסיק שעה אחת הוא קיום התורה, האפס וההעדר, הרי זה זורע ושולח עליהם מים לסחפן. עיקר הלימוד הוא התמידי והבלתי נפסק. בלימוד התמידי הוא סוד הקדושה זוה שמושה תורתו קרעים קרעים אסף רוח. מן הראוי לחפש תחבולות איך לקנות את התמדת הלימוד, ולהתפלל ע"ז תמיד עכ"ל.

ובכדי שלא להפסיק באמצע הלימוד אחז"ל (ברכות נג.) שאין אומרים אסותא בצית המדרש, ונפסק להלכה ברמזים (ת"ת ד, ט) ובשו"ע (יור"ד רמו, יז) אין משיחין בציהמ"ד אלא צד"ת בלבד, אפילו נתעטש אין אומרים לו רפואה בציהמ"ד עכ"ל.

זוה הלוקח עמו פלאפון או מכשיר דומה, לציהמ"ד, הרי מוזמין הוא אליו את המפריעים, שיפריעוהו ויפסיקוהו באמצע לימודו. ולא זו בלבד שאינו צורח מהטרדות לציהמ"ד, אלא מוזמין הוא את טרדותיו לבא אחריו לציהמ"ד, להפריע לו ולאחרים שעמו.

ולא די שלא להפסיק בשיחה בלימודו, אלא גם צריך להתרכז מאד כדי להצין היטב, ואחז"ל (אבות ו, ו) שבין מ"ח הדברים שהתורה נקנית בהם הוא: שמיעת החזון, בינת הלב, בישוב, בדקדוק חברים, בפלפול תלמידים,

במיעוט סחורה, במיעוט שיחה וכו'. וכתב הרמב"ם (ת"ת ג, ו) מי שנשאו לבו לקיים מצוה זו [של ת"ת] כראוי, ולהיות מוכתר בזכות תורה, לא יסיה דעתו לדברים אחרים וכו' ע"ש. כלומר זה התנאי הראשון להיותו שקוע כולו בכל חושיו בתורה, ולא להסיח דעת ממנה.

דוגמא של היסח הדעת הבאנו במשנ"י (דרשות ומאמרים עמ' קט:): מהמג' (עירוזין נד:): שר' פרידה לימד את תלמידו בכל יום ארבע מאות פעם, והבין, יום אחד קראו לר' פרידה לדבר מצוה, לימד אותו ת' פעמים ולא הבין. א"ל האידנא מאי שנא, השיב התלמיד מההיא שעתא דאמרו ליה למר איכא מילתא דמצוה, אסחאי לדעתאי, וכל שעתא אמינא השתא קאי מר, השתא קאי מר, א"ל ר' פרידה תן דעתך ואחני לך, הדר תנא לי ד' מאה זימני וכו'.

הרי שאם יש מניעה קטנה, זכחה להסיח דעת הלומד, ואפילו רק כשחשב שרבו ינטרך להפסיק, זה כבר מפריע בריכוז המלא. וא"כ הרי זה ממש כמו כן בפלאפון, שמסיח דעתו בחושבו תמיד שעכשיו תצא לו הודעה, ומי שזכיסו מין מכשיר כזה, אינו יכול שלא להסיח דעתו מהתורה לדברים אחרים. ומי שפעם או פעמיים בסקר לימוד מקבל הודעה, כבר אינו מרוכז לגמרי, והרי דעתו מוסחת מלימודו, ואינו שלם בזינת הלב וזישוב. ואין להתחמק מזה ולומר שבזמנינו א"א להתרכז כ"כ, כמו שאמרו כן לגבי תפלה, דאדרבא היא הנותנת, כיון שנחלשו המוחין עלינו לטכס ענה איך להתרכז, ולא להחליש ולפזר המח עוד יותר.

ג) הפלאפון מפריע לחזירו ומרפה את כל החצורה

דבר זה מוזן מאליו וא"כ לראיה. כי איך לא יופרע לומד צביהמ"ד, אם שומע א' מדבר דברים שאינם מהלימוד שלומדים, ואפילו אם רק רואהו איך שמפסיק ממשגמו, הרי זה כבר מסיח גם דעת חזירו. ואפילו אם בעל הפלאפון כשמקבל הודעה יאל החוזה לדבר, גם עגס קבלת ההודעה, וקומו מלימודו ואלתו החוזה מסיחים דעת חזירו. ואחז"ל (מגילה כח:) שמעתא בעיא צילתא כיומא דאסתנא, ובדאי שאין למנוע הצילתא מאחרים.

והאחריות כלפי חזירו, וכש"כ כלפי כל החצורה גדולה היא. ידוע המשל (המוצא בחוצת הלצבות) מא' שישב על מקומו בספינה, וקדח בו חור, נעקו עליו מה אתה עושה, הרוצה אתה להטביע את הספינה, אמר להם ומה איכפת לכם, בשלי אני עושה, בא רק החובל וזרקו מהספינה.

ד) דעת הנדיצים בודאי אינה ע"ד קן

כל האמור לעיל הוא צמי שבא לביהמ"ד ללמוד ללא קבלת פרס, אבל המקבל תמיכה מהכולל, נוסף עליו חשש גדול בהכנסת פלאפון לביהמ"ד, שאין דעת הנדיצים לתרום ללומדי תורה אדעתא דהכי, וגמלא הכסף גזל צידו. כי לעולם דעת הנדיצים ליתן למי שתורתו אומנותו ורק בתורת ד' חפנו. ואפילו אם נקל בזה ונסכים לתת גם להעוסק לעצמו באיזה משא ומתן. אבל לעשות המו"מ בזמן סדר הלימוד, ובתוך כותלי ביהמ"ד, זה בודאי נגד דעת הנותן.

ה) אפילו רוצה להשתמש במכשירים אלה לצורך תורה או הוראה, ימנע מזה, כי יגרום להכניס המכשירים גם לצרכי חול

ואפילו יאלץ לת"ח נזק מזה שלא יוכל לדבר בד"ת או בשאלות אור"ה צהוראה, הרי קיי"ל (עירוזין לב): כרבי דסבר ניחא ליה לחבר דלעבד הוא איסורא קלילא ולא ליעביד ע"ה איסורא רבה. וכי תוס' (שבת 7. ד"ה וכי) שאם ע"י החבר עושה האחר האיסור גרע טפי, וה"ג ע"י הת"ח למדים הימנו להכניס המכשירים לקודש פנימה והקולר תלוי ציד מי שלמדים הימנו.

כלל הדבר שעל ראשי ומנהלי הכוללים לשמור לבל יחריצו ח"ו הכוללים ע"י הכנסת חול לקודש, אלא ירצו בכבוד התורה ובכבוד בית ד'.

[ובשו"ת משנת יוסף ח"ו הוסיף בזה:] ומה ששאל כב' מה יעשה אצרך אשר אשמו קרובה ללדת, האם יציא מכשיר דלוק לכולל?

תמה תמה אקרא, מה עשינו לפני כמה שנים, טרם התפשטו טלפוני הכיס, שמנאו דרכים להודיע לבעל, והי' מוצא עצה להיות בקרבתה, ומה עושים בשבת ויו"ט וציוהכ"פ, א"כ אם זכינו לגדור הפרצה, לא נפרוץ אותה שוב ע"י תירוטים כאלה, שאם נתחיל בזאת, אין לזה סוף, ולכל א' יהי' תירוץ על נחיצות החזקת המכשיר. ואפילו בטלפון כיס "רוטט" (vibrating), וכולל של אצרכים חשובים, היצה"ר עומד כנגדם, והוא מלך זקן וכסיל ומלומד במלחמה, ואחז"ל (שבת קה:): שהיום אומר לו כך, ומחר אומר לו כך וכו', וכבר כ' המסילת ישרים (סוף פ"א) וכל מה שיחשוב שהוא מניעה להתקרב לד' ולתורתו, יצרח ממנו כצורח מן האש.

בירור הלכה

שאלה: בעה"ב אשר יכול לבוא לביהמ"ד ללמוד רק אם יש לו הטלפון לצדו, וזולת זה לא הי' בא לביהמ"ד ללמוד, אם כשמפסיק מקרי מפסיק ממשנתו?

א. תשובה: אותן אנשים בעה"ב העוסקים על המחי' ועל הכלכלה, וגונבים מזמנם ללמוד באמצע היום, ויכולין רק ללמוד אם יש להם הטלפון לצדם, כדי שיוכלו להשיג אותו בכל זמן לצורך עסקו, נראה שמותר לו להפסיק באמצע הלימוד לצורך דיבור בטלפון, דאין זה כמפסיק בדיבור באמצע הלימוד, אלא כמפסיק בלימוד באמצע העבודה.

א. אמנם חובה לציין, שכל ההיתר הינה רק כשלומד בזמני היום, אבל בזמן קביעות עתים, מבואר בשו"ע בפירושו שאסור אז להפסיק לשום דבר, ואף אם הוא סבור להרויח הרבה, וכמבואר בירושלמי שאם ראוי שיבוא לו ריוח יבוא מעצמו אף לאחר שיגמור לימודו.

הנה יש לדון באותן אנשים בעה"ב העוסקים על המחי' ועל הכלכלה, וגונבים מזמנם ללמוד באמצע היום, ואם נצטרך להם במקום עבודתם, וכן כל ענין שהוא אזי יש לו הטלפון לצדו, ויל"ע אם הוא בכלל מפסיק ממשנתו.

ויש להבהיר ששאלתינו היא רק בזמני הלימוד שגונב מעצמו, לא בזמן קביעות עתים, שבזה מבואר בשו"ע (או"ח סי' קנ"ה סעי' א') "ויקבע עת ללמוד וצריך שאותו עת יהי קבוע שלא יעבירונו אף אם הוא סבור להרויח הרבה", וכמו שהביא שם במשנ"ב בשם הירושלמי "אין אני מבטל השעה שקבעתי ללמוד התורה בשביל הרווחת ממון אם ראוי שיבוא לי ריוח יבוא הוא מעצמו מהקב"ה אף לאחר שאגמור קביעות למודי". אלא דשאלתינו היא באופן שמלבד הזמן של קביעות עתים, גונב מזמנו ללמוד בשעות הפנאי באמצע העבודה.

ונראה לדון להתיר דאין זה מפסיק ממשנתו בשביל העבודה אלא להיפך מפסיק באמצע העבודה ללימוד התורה, שהרי לולי הטלפון לא הי' יכול ללמוד, ונמצא שרק בזכות של ההפסקה באמצע הלימוד, הרי הוא יכול ללמוד באמצע העבודה.

וזה דומה ממש למי שקובע עצמו ללמוד עד איזה זמן, שמותר אז להפסיק אף אם עומד באמצע ענין, וכמו שהובא בלקט יושר – מנהגי התרה"ד (עמ' 39) וז"ל כשמגיד לבחורים ההלכות לא היה מסיים בסוף הפרק אלא הניח קודם הפרק מעט, או אומר בפרק שני המשנה ומעט גמרא עכ"ל. וכן מנהגינו בשני וחמישי שמפסיקים בקריאת התורה גם באמצע הפרשה, משום שכן היתה קביעתנו מלכתחלה, וכן אמר המגיד להרב הב"י (מגיד משרים שם) ויזהר "שהזמן שקובע את עצמו ללמוד" בהך זמנא לא תפסוק כלל בשום מילין ממילין דעלמא עכ"ל, הרי שאיירי דוקא על תוך הזמן שקבע את עצמו ללמוד (וע"ע בענין זה בס' סדר יעקב עמ"ס ע"ז דף ט"ו בדפי הספר). וה"נ דכוותי, שהרי לא קבע עצמו ללמוד רק עד שיקבל שיחת טלפון. והר"ז דומה למי שהולך לשם טיול לראות אילנות נאים וכדו' דלפעמים גם זה הוי כדבר מצוה (עי' ספר חסידים סי' תשנ"ו ופלא יועץ ערך טיול) דלא מסתבר שנאמר לו שבעודו בין אילן לאילן לא יתחיל לעסוק בד"ת כדי שלא יהי' אח"כ בכלל המפסיק ממשנתו (ומש"כ בפירושי בעלי תוספות בפר' ויגש עמ' רכו אות יב, כבר דחאו בלבוש האורה מכל וכל – עי' בס' בתורתו יהגה ח"א עמ' ע"ז הע' 4). וגם יש לדון להתיר מכח משיב מפני הכבוד דלעיל, דהרי מי שמצלצל אליו הרי רוצה לדבר עמו. מכל הלין טעמי נראה להקל בזה.

והנה בקובץ 'נזר התורה' (גליון ט"ז עמ' סס"ז) העיר חכ"א על מה שכתבנו וז"ל: לאחר מחילה וכו' כל בר בי רב יבין דאם בא לביהמ"ד ללמוד הרי בא ללמוד ולא לעבוד, וכשרוצה לעבוד ובאמצע ללמוד יפתח הספר במקום העבודה ע"כ והאריך שם עוד קצת בזה.

והנה כנראה מתוך לשונו שלא הבין דברינו כראוי, דהנה כל בר בי רב מבין שמקום עבודה אינו מקום לימוד ואם יתחיל ללמוד שם בכל רגע יהי' לו הפרעה אחרת וזה דבר פשוט לכל מבין, וא"כ אם רוצה ללמוד קצת צריך ללכת לביהמ"ד ששם הוא מקום תורה, ושם יכול ללמוד יותר במנוחת הנפש, אך עכ"ז אם לא יהי' לו הטלפון לצדו, גם בביהמ"ד לא יוכל ללמוד, משום שראשו יהי' טרוד בכל רגע אחר מסחרו, (אולי יזדמן לו איזה קונה מעולה או מסחר יפה וכדומה), אך אם מחזיק הטלפון לצדו ויודע שאם יצטרכו לו יוכלו להתקשר אליו, אז ילמוד במנוחה, ובכה"ג העלנו בראיות ברורות דאין בזה משום איסור מפסיק ממשנתו, ואלו דברים פשוטים וברורים.

יהודי אחד שהוא עורך דין במקצועו סיפר לי כי היה נוכח במשפט בו ייצג את אחד הצדדים, ובאמצע המשפט קיבל שיחת טלפון, מיד עם קבלת השיחה צעק עליו השופט שהוא נידון לקנס של חמשת אלפים שקל בגלל שזלזל במשפט ולא נתן כבוד לבית משפט בכך שענה לטלפון באמצע המשפט. כששמעתי את הסיפור אחזתני רעדה ממש, כלפי מה הדברים אמורים, הנה אנחנו נמצאים הרבה בתוך בית הכנסת בתוך מקדש מעט בארמון של הקב"ה עומדים לפני הקב"ה ובמקום להתפלל אנחנו עומדים ומדברים עם אנשים אחרים דבר שהוא ממש בזיון לקודש בזיון להקב"ה.

מתוך הספר כרם דוד

מספר עד ראי':

ראובן עמד עם טו"ת בביהמ"ד והתפלל, לפני ברוך שאמר ניגש אליו ידידו משכבר שמעון והתחיל לשוחח אתו על דא ועל הא, ראובן כלל לא התפעל מזה שהוא עומד כעת באמצע דיבור עם מלך מלכי המלכים, והשיב לחבירו על ראשון ראשון וכו'. פתאום באמצע השיחה [ובאמצע התפילה ובביהמ"ד] נצטלצל לו הפלאפון בכיסו, ובלי אומר ודברים הרים ראובן את מכשיר הפלאפון שבכיסו וענה לחבירו שמעבר לקו. נזדעק שמעון: איזה חוצפה! הרי אני משוחח אתך כעת, ואיך אתה מרים פלאפון באמצע השיחה.

ומה אומר הקב"ה...